

Nr 451

Av herr Hermansson m. fl., angående pensionstillskotten.

(Lika lydande med motion nr 408 i Första kammaren)

Fjolårets riksdag beslöt om införandet av pensionstillskott i syfte att ge de folkpensionärer en standardförbättring som inte får någon tilläggspension alls eller endast en ringa sådan. Reglerna konstruerades så, att i de fall tilläggspension utgick reducerades pensionstillskotten, om dessa tillsammans med tilläggspensionen översteg garantinivån 1 800 kr. Med andra ord: den som har en låg ATP eller ingen ATP alls kommer att få pensions- tillskott tills han uppnått garantinivån.

I motionsparet I: 952 och II: 1089 år 1969 påvisade vpk-gruppen att en tilläggspension på 1 800 kr. representerar en medelinkomst på brutto ca 12 000 kr. under vederbörandes aktiva tid som löntagare. Garantinivån är alltså satt mycket snävt och utestänger åtskilliga behövande pensionärer från en standardförbättring respektive ger endast en ytterst blygsam förbättring. Gruppen förordade därför en höjning av pensionstillskotten motsvarande fyra procent på basbeloppet för första året o. s. v. upp till fyrtio procent vid tioårsperiodens slut. Förslaget innebar att betydligt *flera* skulle få del av standardförbättringen. Garantinivån skulle i stället för 1 800 kr. fastställas till 2 400 kr. Det kan enligt vår mening icke resas några bärande invändningar mot att på förordat sätt vidga kretsen av pensionärer som finge en förhöjd pension.

Den årliga standardförbättringen uttryckt i kronor — 180 kr. om året — som sålunda avser pensionstillskott och ATP tillsammans upp till garantinivån har starkt kritiserats av pensionärsorganisationerna. Enligt vår mening bör ett minimum vara att genomföra den förändringen i tioårsplanen som åberopade motionspar föreslog. Det innebär en höjning med 240 kr. i stället för i propositionen föreslagna 180 kr., vilket för budgetåret 1970/71 gör en merutgift på 151,2 milj. kr.

En annan väsentlig fråga är i sammanhanget situationen för förtidspensionerade med reducerad ålderspension. Riksdagen beslöt i enlighet med förslagen i propositionen att tillerkänna de förtidspensionerade pensionstillskott motsvarande deras andel av grundförmånen. Lagutskottet anförde härtill att regler för reducering av pensionstillskotten ansetts nödvändiga »för att inte rubba relationerna mellan de olika förmånerna». Naturligtvis är inte dessa »relationer» något en gång för alla fastslaget, som inte bör få rubbas. Ett förslag har för övrigt annonserats om att halv nedsättning av arbetsförmågan bör ersättas med halv förtidspension mot

för närvarande en tredjedel. Lika väl som en dylik ändring kan äga rum borde ett *pensionstillskott* i syfte att utgöra en standardförbättring kunna utgå lika till alla berörda.

I åberopade motioner till 1969 års riksdag påvisades att ett bibehållande av gällande relationer mellan pensionärer med hel och dem som uppbär reducerad pension leder till en vidgad klyfta dem emellan. Medan skillnaden före pensionstillskottsreformens ikraftträdande var 1 556 kr. för en person som vid 63 års ålder gjort förtida uttag och en ålderspensionär med full pension, blir skillnaden 2 076 kr. vid slutpensionen år 1978. Det finns all anledning att understryka kritiken mot ett sådant formalistiskt »försäkringsmässigt» sätt att bedöma frågor sammanhängande med standardförbättring för de sämst ställda i samhället.

I särskild motion göres hemställan om anvisande av förslagsanslag.

Med hänvisning till det anförda föreslås,

dels att riksdagen måtte besluta

1. om ändring i Lag om pensionstillskott enligt beslut av 1969 års riksdag, så att pensionstillskotten fr. o. m. den 1 juli 1970 skall utgå med belopp grundade på fyra procent av basbeloppet, samt att 2 § i nämnda lag erhåller följande lydelse:

2 §.

Pensionstillskott utgör *fyrtio* procent av basbeloppet.

Under nedannämnda tider skall pensionstillskottet utgöra den 1 juli 1970—den 30 juni 1971 åtta,

- » » » 1971— » » » 1972 tolv,
- » » » 1972— » » » 1973 sexton,
- » » » 1973— » » » 1974 tjugo,
- » » » 1974— » » » 1975 tjugofyra,
- » » » 1975— » » » 1976 tjugoåtta,
- » » » 1976— » » » 1977 trettioåtta,
- » » » 1977— » » » 1978 trettiosex

procent av basbeloppet.

2. att pensionstillskotten skall utgå med oreducerade belopp även till personer som uppbär förtidspension, förtida uttag av folkpension samt änkepension;

dels att vederbörande utskott utarbetar förslag till lagtext.

Stockholm i januari 1970

C. H. Hermansson (vpk) Eivor Marklund (vpk) Gunvor Ryding (vpk)